

Enligt sändlista

**Bildande av naturreservatet Högaborg i
Tomelilla kommun**
(2 bilagor)

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Högaborg
Kommun	Tomelilla
Socken	Ullstorp
Gränser	Området är markerat med svart punktstreckad linje på bifogade karta, bilaga 1
Fastigheter	Del av Ullstorp 15:20 och del av Norra Kvärrestad 6:20
Läge	Ca 2 km NO Ullstorp kyrka
Kartblad	Topografisk karta: 2D SO Tomelilla Registerkarta: 2D1h Kvärrestad (023 17)
Mittkoordinater	X 6158194 / Y 1386585
Naturgeografisk region	7, Skånes sediment- och horstområden
Areal	17 ha, varav 17 ha landområde
Förvaltare	Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som anges med kraftig svart punktstreckad linje på bifogade karta (bilaga 1), som naturreservat.

För att trygga syftet med naturreservatet skall de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m m. (1998:1252).

Naturreservatets namn skall vara Högaborg.

Syftet med reservatet

är att bidra till att uppnå regionala och nationella miljömål genom att skapa och långsiktigt bevara ett område med öppen mark, småvatten och ädellövskog som en god livsmiljö för utrotningshotade groddjur, framför allt lökgroda, lövgroda, långbensgroda, strandpadda och gröんfläckig padda.

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**:

1. inplantera fisk eller kräftor i vattenområdena eller utfodra fåglar i dessa,
2. uppföra byggnad eller annan anläggning,
3. dra fram mark- eller luftledning,
4. vidta åtgärder som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär såsom att plöja, spränga, dika, utfylla, tippa, dumpa, markbearbeta eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål, ytbildning eller småvatten,
5. anordna upplag med undantag för tillfälliga sådana i samband med pågående täktverksamhet eller skötsel av reservatet,
6. anlägga vägar och stigar,
7. uppföra hägnader utöver erforderliga stängsel för betesdrift,
8. plantera, så eller sätta ut främmande växt- och djurarter i området,
9. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller tillföra växtnäringssämnen, kalk eller andra gödsel- eller jordförbättringsmedel,
10. avverka eller plantera träd och buskar utöver vad som anges i fastställd skötselplan,
11. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning med undantag för gränsmarkeringar och reservatskyltar.

Ovan nämnda föreskrifter utgör ej hinder för pågående täktverksamhet i enlighet med gällande tillstånd för täkt eller för husbehovstäkt. Föreskrifterna utgör ej hinder för innehavare av särskild rätt att utnyttja den särskilda rätten. Ovan nämnda bestämmelser skall ej heller utgöra hinder för åtgärder som föreskrivs i av länsstyrelsen fastställd skötselplan.

Länsstyrelsen får om det finns särskilda skäl medge undantag från meddelade föreskrifter.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med reservatet, förpliktas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana anordningar och åtgärder inom reservatet som:

1. utmärkning av och upplysning om reservatet,
2. utförande och underhåll av anordningar för allmänhetens tillgänglighet, anläggning och skötsel av småvatten och betesmark enligt fastställd skötselplan,
3. uppföljning av områdets skötsel och miljöövervakning.

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om ordningen samt rätten att färdas och vistas i reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar, är det förbjudet **att**:

1. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning,
2. gräva eller på annat sätt skada fast naturföremål, ytbildning, hägnader eller andra anordningar,
3. fånga eller samla in insekter eller andra djur eller på annat sätt störa djurlivet,
4. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
5. på ett störande sätt använda radio, bandspelare, musikinstrument eller motsvarande,
6. föra motordrivet fordon annat än på för ändamålet upplåtna vägar,
7. tälta, ställa upp husvagn eller parkera annat än på för ändamålet upplåtna platser,
8. utan markägarens medgivande rida eller köra med häst,
9. göra upp eld annat än på för ändamålet anlagda platser,
10. medföra ej kopplad hund eller annat lösgående husdjur,
11. anordna tävling eller bedriva verksamhet som kan inverka störande på naturmiljön

Föreskrifterna under C utgör ej hinder för åtgärder i samband med områdets skötsel, tillsyns- och räddningsuppdrag. Föreskrifterna under C utgör ej hinder för innehavare av särskild rätt att utnyttja den särskilda rätten. Föreskrifterna gäller även markägare med undantag av C2, 4, 6, 9 och 10.

Länsstyrelsen får om det finns särskilda skäl medge undantag från meddelade föreskrifter.

D. Föreskrifter med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd om skötselplan

1. Reservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Markdisposition, skötsel och vård, kontroll av skötselåtgärdernas effekt samt anläggningar för allmänheten skall ske enligt anvisningar i skötselplanen som fastställs av länsstyrelsen i särskilt beslut denna dag.

Förvaltare skall vara länsstyrelsen, som fortlöpande skall samråda med markägaren vid förvaltningen.

Beskrivning av området

Geologi

Området är beläget på lerskifferberggrund överlagrad av isälvsediment öster om Tomelilla. Omgivningen är tämligen flack. Fastigheten ligger på en höjd om ca 65 meter över havet.

Markhistoria

Fastigheten har med undantag av den nordvästligaste delen utnyttjats som åkermark under 1900-talet. En mindre gård var tidigare belägen i den nordöstra delen av området men brann ner i mitten av 1900-talet. Den nordvästra delen har under 1900-talet varit bevuxen med barrträd med inslag av bland annat björk. Täktillstånd utfärdades den 4 september 1989. Tillståndet gäller till utgången av 2002 och berör den centrala delen av området. 8 ha fd åkermark i reservatets södra och västra delar planterades i början av 1990-talet med ek under en skärm av lövträd.

I den sydvästra delen finns ett litet vatten som har funnits på fastigheten under hela 1900-talet. Vattnet har under vissa somrar varit helt torrt. Ett nytt vatten (lokal 70-19, Tomelilla flygplats, enligt länsstyrelsens rapport 98:9, Berglund 1998) skapades i slutet av 1980-talet. Vattnet utvidgades under 1996. Tre nya vatten (Videokorran, Christers damm och Johnmarks korra) anlades på fastigheten i början av mars 2001 inom ramen för Naturvårdsverkets Åtgärdsprogram för lökgroda.

Flora och fauna

Reservatet är beläget i en trakt som tidigare har hyst betydande populationer av lökgroda. Rödlistade groddjur har eftersökts i området sedan lång tid tillbaka och den 24 april 1994 observerades lökgroda för första gången på lokal 70-19. Vattnet var tyst under 1995 men året därpå noterades spel av tre hanar i samma vatten. Samma år avslog länsstyrelsen en ansökan om utplanteringstillstånd för kräftor på fastigheten. Under följande år har antalet observerade lökgrodor ökat och under 2000 fanns minst nio hanar på fastigheten.

Lökgrodorna härstammar sannolikt från vatten i trakten av Lunnarp där populationen av lökgroda förefaller ha expanderat. Förutom lökgroda förekommer även stor vattensalamander, liten vattensalamander, vanlig groda och vanlig padda bland groddjuren inom reservatet. Grönfläckig padda med härstamning från Malmö planterades ut i reservatet den 8 juni 2001. Strandpadda har observerats i reservatet under 1960-talet. I reservatets omgivningar

förekommer även långbensgroda och lövgroda. Andra arter som förekommer inom området är bland annat backsvala.

Åkerbruk och täktverksamhet har präglat vegetationen i reservatet. Betydande arealer har under vintern 2000 schaktats av i samband med täktverksamhet och ett vägbygge och är till stor del kala. Vegetationen består huvudsakligen av ruderväxter och bredbladiga gräs. På vissa delar förekommer uppslag av björk och videarter. I den östra och västra delen finns betydande uppslag av harris. I den nordvästligaste delen av området finns en backe med torrhedsvegetation och med någon enstaka gran och björk i trädsiktet. Tre mindre barrträdsdungen finns inom reservatet. Utmed reservatets östra gräns finns en mindre dunge av gran. Söder därom finns ett parti med ca 10-årig tall inom en ädellövskogsplantering. I områdets sydvästra del finns ett litet bestånd av medelåders gran. Området är i övrigt öppet. Den södra och sydvästra delen av fastigheten är planterad med ek under en skärm av lövträd som främst består av klibbal och vårtbjörk.

Tillgänglighet

Området nås söderifrån via en mindre väg som ansluter till vägen mellan Ullstorp och Kverrestad sydost om Tomelilla.

Ärendets handläggning

Området uppmärksammades i samband med en inventering av lökgroda som länsstyrelsen lät utföra 1993 - 1996. Inventeringen visade att arten gått tillbaka i antal med 99 procent sedan 1960-talet och att ett av artens viktigaste utbredningsområde som finns kvar idag är trakterna kring Tomelilla. Vid tillsyn av pågående täktverksamhet uppmärksammades situationen för lökgroda och det framkom att möjligheterna var goda att långsiktigt skapa en fullgod livsmiljö för arten på de berörda fastigheterna. Markägaren är positivt inställd till reservatsbildning. En mindre väg var planerad genom området i samband med avveckling av en järnvägsövergång som är belägen i reservatets nordvästra del. Vägdragningen korrigerades efter länsstyrelsens önskemål och utgör ej längre något hot mot groddjuren i området. Efterbehandlingsplaner för täktverksamheten kommer att anpassas efter lökgrodans krav på livsmiljö. Syftet är att området ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Handlingarna har remitterats under hösten 2001 till Naturvårdsverket, Tomelilla kommun och andra sakägare och ingen remissinstans har haft något att erinra.

Skäl för beslut

Området är av **stor zoologisk betydelse** främst genom att det innehåller en unik groddjursfauna och goda lekbiotoper, furageringsbiotoper och övervintringsplatser för utrotningshotade groddjursarter. Faunan är beroende av småvatten med ständig vattentillgång och en kontinuerligt god vattenkvalitet, öppna marker med blottade partier av sand och grus samt busk- och lövträdsrika marker. Området är i behov av aktiva skötselåtgärder och skall skyddas från markavvattning och exploatering. Ett långsiktigt bevarande av varierade naturtyper kan bidra till att nå såväl regionala som nationella miljömål.

Med ovan redovisade skäl bör det beskrivna området ges ett skydd som naturreservat enligt miljöbalken.

2001-11-19

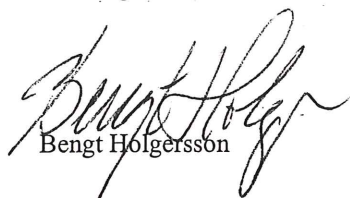
231-4260-01
1270-209

Konsekvensutredning

De berörda fastigheterna är i enskild ägo och berörs idag av täktverksamhet. Markägaren har lämnat medgivande till att området avsätts som naturreservat. Täktverksamheten kommer att bedrivas enligt gällande planer fram till år 2002. Därefter planeras mindre uttag i form av husbehovstäkt vilket kan gynna den unika groddjursfaunan i området. Syftet är att områdets naturvärden skall säkerställas genom bildande av naturreservat. Syftet med reservatet ska vara att bevara biotoper för hotade eller sällsynta växt- och djurarter. Föreskrifterna har utformats så att de skall motverka störningar på områdets natur och att de möjliggör för allmänheten att vistas i området under trivsamma former. Länsstyrelsen gör den bedömningen att bildandet i naturreservatet inte innebär någon betydande inskränkning av allmänhetens möjligheter att utnyttja området.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser och gällande översiktsplan i enlighet med 7 kap. 8 § miljöbalken.

I den slutliga handläggningen av ärendet deltog landshövding Bengt Holgersson, beslutande, Ann-Christine Vösu, Åsa Johnsson lantbruksenheten, Jan Grosen fiskefunktionen, Christina Cinthio rättsfunktionen, Åsa Björn planfunktionen, Sonja Wigren och Christer Persson, föredragande.

Bengt Holgersson

Christer Persson

Bilagor

1. Karta
2. Hur man överklagar

